

תערוכת הבקר של און

אמצעי לקידום הטיפוח של תכונות גופניות

משה הימן, און

תערוכות הבקר של בנות פרים הפכו למסורת חגיגית בחיי הרפתנים. ב-7 ליוני 1983 התקיימה התצוגה ה-32 במבני התערוכה של און. קרוב ל-1,000 מבקרים הזינו את עיניהם, ונהנו מפירות יפות ונקיות, מסידורים נוחים ויעילים, מדיוקנות ביצוע, ממיפגש רעים מלבב, מדברי הסבר קצרים ומחלוקת פרסים מכובדת. הכנסת האורחים הנאה, כיבוד קל, ומעל הכל מזג אוויר נוח ביותר – כל אלה תרמו להנאה רבה. נקודת התורפה בתערוכות כאלו הוא קוצר הזמן, שהוא כורח המציאות. הרפתנים באים בין החליבות, על מנת לשתף את מירב רפתני המשק, ואילו הפרות נאספות מוקדם בבוקר מהמשקים ממרחקים ניכרים, וחייבות לשוב לחליבת

מלכית 311 בת בסון, מקיבוץ שדות ים, השיגה שיא ארצי בתוצרת חלב יומית כמבכירה: 55.6 ק"ג

סיכום וחישוב הציפוי ב־7 תכונות גופניות של הפרים שנשפטו באביב 1983

הפר	מספר הבנות	גודל	אופי חלבי	מיבנה כללי	עטין קדמי	עטין אחורי	פטרות	
							צורה	מיקום
ונדל 002 (ויינר - פריץ)	70	8.1 + 4	7.7 - 2	7.8 =	7.8 + 3	7.5 =	7.7 - 2	7.2
חפט 051 (חסון-שופט)	107	8.1 + 4	8.4 + 5	8.0 + 2	8.1 + 6	7.9 + 4	7.9 + 1	7.6
אומר 034 (פרא-גל)	139	8.0 + 3	8.4 + 5	7.8 =	7.6 + 1	7.5 =	7.7 - 1	7.4
נוטר 926 (סנטור-גבתי)	98	8.1 + 4	8.2 + 3	8.2 + 4	7.4 - 1	7.4 - 1	7.7 - 2	7.3
דורס 028 (סנטור-צין)	74	7.8 + 1	8.4 + 5	7.8 =	7.3 - 2	7.4 - 1	7.6 - 3	7.1
בסון *036 (סנטור-בנגו)	91	7.9 + 2	8.3 + 4	7.8 =	7.5 =	7.6 + 1	7.5 - 5	6.9
סאדת *077 (סנטור-פריץ)	76	8.2 + 5	8.7 + 8	7.8 + 1	8.4 + 9	8.2 + 7	8.3 + 3	7.6
גורן 945 (פריץ-אילון)	47	8.1 + 4	8.1 + 2	8.4 + 5	7.8 + 3	7.9 + 4	8.0 ± 0	7.4
חציר 927 (צ'לנס-שליט)	57	8.0 + 3	8.0 + 1	7.3 - 5	7.5 =	7.3 - 2	7.7 - 3	7.2
פדן 2085 (פרא-גבתי)	65	7.3 - 4	8.0 + 1	7.5 =	7.7 + 2	7.4 - 1	7.5 - 2	7.6
אסי 2056 (סנטור-אילון)	29	8.0 + 3	8.5 + 6	8.0 + 2	7.4 - 1	7.6 + 1	8.0 =	7.4
הממוצע 1982-1978		7.7	7.9	7.8	7.5	7.5	7.7	

*פרים שבנותיהם הוצגו

אחה"צ. לכן כל ההתבוננות בתערוכה, המיפגש וההתכנסות נדחקים לתוך שעה וחצי. זה חבל מאוד, כי המאמצים והאמצעים המושקעים, הם רבים מאוד. ייתכן שלקראת העתיד נצטרך לחשוב על סידורים הכוללים מכונת חליבה במקום, ולארגן ממש יריד לענף, עם "הפנינג", למשך יומיים. תערוכה זו הצטיינה ביופי העטינים של רוב הפרות, ובתנובות פנטסטיות של רבות מהמוצגות. יחד עם זה חסרה אחדות בתוך הקבוצות השונות. 4 הפרים הצעירים שבנותיהם הוצגו בתצוגה, היו שני בני סנטור - סאדת ובסון; בן אחד של חסון - חפט; ובן של פרא (השרות) - אומר. אבות אלה היו הפרים המצטיינים של העבר. יש לציין שיפור נוסף במיבני העטינים שמעבירים

בנים אלה בהשוואה לאבותיהם, וביחוד סאדת וחפט, המהווים צירוף מתאים של אבותיהם עם אבות אמהותיהם (פריץ ושופט). לאחר השיפוט של כל הבנות מ־14 פרים צעירים, נבחרו להצגה בתערוכה ארבעת הפרים הללו, הנראים מבטיחים בתכונות השונות ומועמדים לשימוש אפשרי בעתיד הקרוב. בטבלה מוגש הסיכום של המבחן הגופני, שנערך באביב זה. הנהגנו שינוי בשיפוט הפטמות, וחילקנו תכונה זו לשניים: צורת הפטמות ומיקום הפטמות. כך נוכל לכוון את השימוש בפרים מסויימים, לשם שיפור התכונה הדרושה במיוחד אצל הפרות שלנו, והיא מיקום הפטמות. הפיצול בין הרבעים הקדמיים, ומרחק רב מדי בין הפטמות הקדמיות, דורשים פעולה טיפוחית מכוונת.

בדומה לנוהלים האמריקניים בפירסומי המבחנים הגופניים, העברנו גם אנחנו את תוצאות המבחן הגופני של פרינו לצורה גראפית. בצירור הבאנו דוגמה, ואפשר לראות בה את

פרות יפפיות
"פצצות" התערוכה היו 10 אמהות של עגלים שרכשנו במחצית השנה האחרונה. אלו הן פרות עתודות, אשר רובן ככולן מהוות שילוב מוצלח של התכונות הרצויות השונות שאנו שוקדים על טיפוחן. הן פרות גדולות וכבדות, בעלות עטינים יצרניים, סימטריים ופונקציונליים, אשר שבו את העין ביופין. רובן נמצאות בשיא תגובתן, כגון 2977 בת איכר מעין החורש, המגיבה 70 ק"ג ביום, דינה 320 מחפציבה – 60 ק"ג בשתי חליבות ביממה, ומתת 913 מתל יוסף – 60 ק"ג חלב ביום. שיא הייצור השנתי של פרה בארץ הוצג בתערוכה על ידי ארזה 349 מיזרעאל: יום חליבה של 46.9 ק"ג בתחלובה 2, והפרש מעל העדר של 5,000 ק"ג חמ"מ, בכל אחת מ־2 התחלובות הראשונות.

הערכת התכונות הגופניות של הפר חפט 2107 (107 בנות)

גודל	קטן					גדול
אופי חלבי	גס					חד זויתי
מיבנה	שטוח עקום					מאוזן עמוק ישר
עטין קדמי	קצר חלבי					צמוד ארוך
עטין אחורי	נמוך נפול					גבוה מחובר
צורת פטמות	דק קצר עבה					בינוני בעובי ואורך
מיקום פטמות	רחב מפוצל					בינוני סימטרי
הממוצע באוכלוסיה						

ההתכנסות והפרסים

3. **פרס העתודה** המבוגרת ניתן לפרה דינה 320, בת חסון, מחפציבה המצטיינת במבנה גוף ובייצור והיא בתחלובה ה-5. גם היא נשפטה בעבר בציון "מצויין", 90 נקודות.
4. **פרס הפרה היפה ביותר** בקבוצת בנות סאדת ניתן לתמירה 216 ממסדה. היא מטופחת בקרבת דם: האם שלה היא בת פרחת, שהוא וסאדת הינם בנים של אותה פרה בת פריץ. ממבכירה זו לקחנו השנה עגל, שהוא בן של הפר הניו זילנדי שמרוק.
5. **הפרס** למקום הראשון בין בנות בסון ניתן למבכירה מלכיתה 311 משדות ים. היא הצטיינה בגודל, בחלבנות ובעטין יפה, סימטרי ומחובר היטב, ויחד עם זה הגיעה לשיא ארצי בתנובה יומית למבכירה: 55.6 ק"ג חלב.
6. **הפרס** בקבוצת בנות חפט ניתן למבכירה גוזמן 61 ממשמר העמק.
7. **הפרס** בין בנות אומר ניתן לסליחות 295 מעין חרוד-אחוד.
8. **פרס לרפתנים**, שהכינו את פרותיהם בצורה הנאותה והנקיה לתערוכה, ניתן לרפתני מסדה.

★

בהדים שהגיעו מהציבור על רשמיהם מהתערוכה צויין, שהיתה זו התצוגה היפה והמסודרת מכולן. גם המכון והפריה, שרוב הציבור ביקר בהם בהודמנות זו, הוכנו על ידי העובדים בקפידה.

הערכה מיוחדת מגיעה לעובדי הפריה, שלא חסכו כל מאמץ בהכנת התערוכה והפריה, בסידורים ובנקיון, ולחבר המזריעים שליוו את הפרות והכינו אותן לתערוכה. וכולם יבואו על התודה.

אין ספק שתערוכה זו הוכיחה שדרכנו, לשיפור המיבנה של הפרה הישראלית בעלת המוניטין העולמי בייצור, נכונה: המאמץ המתמיד והעקשני להתקדמות, שמושקע בשיפוט על ידי אנשי מקצוע מנוסים במשך 25 שנים; הקניית הידע על המיבנה הרצוי של הפרות, לציבור הרחב בתצוגות אלו; והשימוש בנתונים האובייקטיביים בלוחות הפרים על ידי הבוקרים.

לשמיעת דברים ולחלוקת הפרסים התכנס הציבור בהמוניו בסככה רחבת הידיים שבשטח התערוכה. את הכנס פתח רכז און אשר בן-צבי. אחריו ברך מזכיר ה.מ.ב. אילן הרן, ועמד גם בקיצור על בעיות מכסות הייצור והשיווק עליהן לוחמת נציגות התאחדות. פרופסור ראובן ברענן מסר מימצאי מחקרים, על קורלציות גנטיות בין שיפוט העתודות ושיפוט בנות הבנים שלהן (נכדותיהן). בתכונות גופניות אחדות נמצאה השפעה חזקה של אמהות על נכדותיהן. משה הימן מסר הסבר על הקבוצות השונות המוצגות ותוצאות השיפוט על ידי הצוות בתוך התערוכה וחלוקת הפרסים. הרי רשימת מקבלי הפרסים בצד ציונים מיוחדים:

1. **הפרס לציון הייצור הגבוה** ניתן לעתודה ארזה 349 מיזרעאל, שאומדן ההורשה שלה $+828$ ק"ג חמ"מ, ויש לה שני בנים באון.
2. **הפרס הראשון** של התערוכה, לפרה היפה ביותר מקבוצת העתודות, אמהות של עגלים, ניתן ל"מתת" 913 מתל יוסף. בשיפוט הכללי יש לה 90 נקודות, זאת אומרת מצויין (EX). היא בת תקר, בנו של איכר, מבת חסון – צרוף של פרי העבר הטובים ביותר בארץ.

מתת 913 בת תקר, מקיבוץ תל יוסף: הפרה היפה ביותר, שהשיגה בשיפוט 90 נקודות.